

Innst. S. nr. 118

(2007-2008)

Innstilling til Stortinget fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen

Dokument nr. 8:12 (2007-2008)

Innstilling fra kirke-, utdannings- og forskningskomiteen om representantforslag fra stortingsrepresentantene Dagrun Eriksen og May-Helen Molvær Grimstad om bedre rammevilkår for studenter som får barn i studietiden

Til Stortinget

SAMMENDRAG

I dokumentet fremmes følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen legge frem en sak om bedre rammevilkår for studenter som får barn i studietiden."

KOMITEENS MERKNADER

Komiteen, medlemmene fra Arbeiderpartiet, Freddy de Ruiter, Anniken Huitfeldt, Gerd Janne Kristoffersen, Anna Ljunggren og Torfinn Opheim, fra Fremskrittspartiet, Anders Anundsen, Jon Jæger Gåsvatn og Åse M. Schmidt, fra Høyre, Gunnar Gundersen og lederen Ine Marie Eriksen Søreide, fra Sosialistisk Venstreparti, Lena Jensen og Johanne Skjølberg, fra Kristelig Folkeparti, Dagrun Eriksen, fra Senterpartiet, Inger S. Enger, og fra Venstre, Odd Einar Dørum, viser til representantforslaget om bedre rammevilkår for studenter som får barn i studietiden, og sier seg enig med forslagsstillerne i at det må legges bedre til rette for studenter som får barn mens de er under utdanning.

Studenter som får barn er underlagt ulike regelsett. Komiteen viser til at de ulike regelsettene ikke

alltid fungerer optimalt og at de ikke nødvendigvis harmonerer med hverandre. Departementet har i svarbrev 7. november 2007 til komiteen varslet at de har satt i gang et arbeid med å se på ulike reglers virkeområde.

Det følger av universitets- og høyskolelovens § 4-5; "at en student som får barn under studiene, skal gis rett til permisjon fra studiene under svangerskap og til omsorg for barnet".

Komiteen ser det som spesielt viktig at institusjonen legger til rette for den gravide både i forhold til eksamen i forkant av fødsel, men også start på studier igjen etter endt permisjon. Komiteen viser til universitets- og høyskolelovens § 4-5, hvor institusjonens ansvar ikke innebærer at studenten har krav på å starte i studiet umiddelbart etter endt permisjon, men at institusjonen så langt det er praktisk mulig, må legge forholdene til rette for at studenten kan gjenoppta sine studier så raskt som mulig (jf. departementets merknad til § 4-5 i Ot.prp. nr. 79 (2003-2004)). Komiteen er imidlertid kjent med at det refereres til ulik praksis ved institusjonene for hvordan denne paragrafen tolkes.

Komiteen ber departementet vurdere å gi studenter som har termin midt i eksamensperioden, rett til utsatt eksamen eller eksamen på et tidligere tidspunkt. Med en slik rettighet for studentene vil institusjonene måtte tolke regelverket likt, og det vil gi en større fleksibilitet for studenter som venter barn.

Et ledd i et slikt arbeid vil være å samordne regelverk som studenten er underlagt. Komiteen ber derfor departementet vurdere å samordne regelverket i Statens lånekasse for utdanning og universitets- og høyskoleloven.

Komiteen viser til Velferdstinget i Oslo og Studentparlamentet i Oslo, som har satt fokus på at studenter som er i fødselspermisjon, ikke defineres som "student".

Komiteen ber departementet vurdere problemstillinger knyttet til studenter i fødselspermisjon, herunder hvordan studenter i fødselspermisjon fremdeles skal kunne benytte seg av samskipnadens velferdstilbud mens de er i permisjon.

Komiteen ber departementet vurdere de ordninger som finnes i de tilfeller der far er student.

Med bakgrunn i representantforslaget og komiteens merknader fremmer komiteen følgende forslag:

"Stortinget ber Regjeringen foreta en helhetlig gjennomgang av de ulike regelverkene for studenter som får barn i studietiden, slik som trygdelovgivning, studiestøtteordningen, samskipnadens regelverk, Statens lånekasse for utdanning mv. og se på hvordan disse kan fungere optimalt og i samsvar med hverandre."

Komiteens medlemmer fra Fremskrittspartiet ber også om at det sees på ulike problemstillinger for norske studenter som får barn under utdannelse i utlandet.

Videre ønsker disse medlemmer at departementet tar med seg i sin gjennomgang en vurdering av konverteringsordningen av lån til stipend basert på opptjente studiepoeng for studenter som er deltids-sykmeldte.

Disse medlemmer mener det vil være en fordel med en gjennomgang av eksisterende regelverk med sikte på bedre samordning av ulike bestemmelser. Disse medlemmer vil imidlertid peke på at dette ikke nødvendigvis bør ende i studiestøtteordninger som er vesentlig bedre enn i dag, men med praktiske løsninger på praktiske utfordringer.

Komiteens medlemmer fra Kristelig Folkeparti og Venstre mener samfunnet gir motstridende signaler når det gjelder kvinner og graviditet. Det er en forventning at kvinner skal kunne få barn tidlig, men samtidig legger ordningene opp til det stikk motsatte. Disse medlemmer viser til at flere og flere kvinner velger å ta en god og lang utdanning, men at støtteordningene, med hensyn til graviditet under studiet, ikke har fulgt denne utviklingen. Disse medlemmer mener samfunnet ikke har tilrettelagt tilstrekkelig for at kvinner skal kunne velge å få barn i studietiden.

Disse medlemmer mener at det må være mulig å kombinere det å ha barn med å ta høyere utdanning. Lik rett til utdanning og lik rett til å kunne fullføre studiene må også gjelde for studenter med barn under studietiden. Disse medlemmer ser det som viktig at lærestedene i større grad utviser fleksibilitet når det gjelder de forpliktelser foreldrerollen innebærer. Det bør i større grad utformes et entydig og felles regelverk for foreldres spesifikke rettigheter i studieløpet. Disse medlemmer viser til at det i forslaget er påpekt utfordringer knyttet til økonomi, permisjonsregelverk og kravene i Kvalitetsreformen som gjør det vanskelig for studenter å kombinere barn og studier på en god måte.

Disse medlemmer mener problemstillingen også har i seg et likestillingsperspektiv. Det å få barn i studietiden forsinker kvinners studieløp. Derfor er disse medlemmer av den oppfatning at det må tilrettelegges tilstrekkelig slik at kvinner ikke gjøres til tapere i studieløpet. Manglende rett til utsatt eksamen ved fødsel mener disse medlemmer er et eksempel på at kvinners rettigheter ikke er sikret tilstrekkelig. Dette medfører at kvinner bruker lengre tid enn nødvendig på studiene, og kommer senere ut i arbeidslivet enn menn. Slike rettigheter bør derfor sikres gjennom universitets- og høyskoleloven, og ikke overlates til det enkelte studiested å bestemme. Her vil kvinners rettigheter ofte bli fortrent til fordel for økonomiske begrunnelser.

Disse medlemmer mener at dette feltet trenger en helhetlig gjennomgang, slik at det skapes trygghet for kvinner og menn i studietiden og bedre mulighet til å stifte familie.

KOMITEENS TILRÅDING

Komiteen har for øvrig ingen merknader, viser til dokumentet og rå Stortinget til å gjøre slikt

vedtak:

Stortinget ber Regjeringen foreta en helhetlig gjennomgang av de ulike regelverkene for studenter som får barn i studietiden, slik som trygdelovgivning, studiestøtteordningen, samskipnadens regelverk, Statens lånekasse for utdanning mv. og se på hvordan disse kan fungere optimalt og i samsvar med hverandre.

Oslo, i kirke-, utdannings- og forskningskomiteen, den 29. januar 2008

Ine Marie Eriksen Søreide

leder

Anna Ljunggren

ordfører